

И А Т "ИВАН ВАЗОВ"

Стенографски протокол

З А С Е Д А Н И Е
н а
ДИРЕКЦИОННИЯ СЪВЕТ

София, 4 декември 1980 год.

Стенографски протокол

ЗАСЕДАНИЕ

на

ДИРЕКЦИОННИЯ СЪВЕТ

Състоял се на 4 декември 1980

Начало 15.00 ч

- 0 -

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Другари,

Предлагам следния дневен ред:

1. Оценка на гастрола в Гърция.
2. Някои въпроси за гастрола в Белград.
3. Разни:
 - а/ подготовката на "Оптимистична трагедия";
 - б/ готовността за 5 декември;
 - в/ за драматизацията на "Иван Кондарев".

Имате ли допълнения? Няма. Приема се.

Необходимото болшинство от членовете на Дирекционния

съвет е налице. Отсъствува по уважителни причини Александър Панков. Преминаваме към ТОЧКА ПЪРВА от дневния ред:

ОЦЕНКА НА ГАСТРОЛА В ГЪРЦИЯ

Както знаете разговорът за нашия гастрол в Гърция започна най-напред със синдиката на гръцките артисти. Решено беше нашата група да бъде приета от Министерството на културата, т. е. нашите взаимоотношения да се поставят на международна основа. Веднага трябва да кажа, че това беше и нашата цел, тъй като по този въпрос ние тук водихме разговори с гръцкия посланик, а освен това възложено беше и на нашия посланик в Гърция да разговаря с тяхното Министерство на културата.

Можем да бъдем доволни, че нещата се поставиха на международна основа. Това е един сериозен пробив за нашия театър за нашето театрално изкуство, тъй като е известно, че прояви от този род официалните власти на днешна Гърция ограничават, като се има пред вид, че неотдавна Гърция се върна в Североатлантическия пакт.

Съществуваше проблем с мястото, където трябваше да играем. Трябва откровено да кажа тук, че по този проблем някои хора се впуснаха в твърде подробни коментари, без да си дават сметка за политическия характер на събитието, като повдигнаха въпроса за достойнство и т. н.

Искам да информирам Дирекционния съвет, че този въпрос беше изяснен преди нашето заминаване за Гърция. Лично говорих с наши компетентни институти, имащи отношение към нашия театър и неговата дейност, дали трябва да заминем при положение, че ще играем в театър "Пирей". Заявено ми беше, че трябва да заминем при всички случаи.

Смятам този въпрос за приключен, но се спирам специално,

за да отбележа късогледството на някои хора, които от много претенции говорят неща, които не е трябвало да споделят и се занимават с несвойствени за тях работи. Можем да смятаме, че сме постигнали целта си с гастрола ни в Гърция.

Допуснаха се някои слабости, от които трябва да си направим съответните изводи. Трябва да отбележа, че предварителната подготовка не беше достатъчна и добре проведена. Имам предвид рекламата и пропагандата за нашето отиване. Какво значи това? Елементарни въпроси: тези витрини, които трябваше да се поставят пред театъра по-рано. На второ място, да се разгласи, че театърът ще гостува със симултанен превод, за да знае публиката, че ще разбере от текста на сцената. На трето място, да се използват връзките на нашето посолство и да се пуснат някои предварителни съобщения по пресата, да се съобщи нещо и по радиото — неща, които се практикуват и са възможни.

Ние тръгнахме малко набързо, нямахме човек там в посолството и то не е съобразило достатъчно. Поради тази причина нашата работа не беше достатъчно добре подготвена и посещението на театъра не беше достатъчно добре разгласено.

По същия начин стои въпроса и с пресконференцията, но тези неща се изясниха в деня, когато отидохме там с др. Кабакчиев. В разговор в посолството стана ясно, че те не са много информирани по това как ще се проведе пресконференцията, кои хора са поканени, какви хора ще присъствуват, какви средства за масова информация ще бъдат там, а освен това посолството също смята, че с въпроса за посещението на представленията ще се занимава Министерството на културата. Поради това по тяхна инициатива беше отложена пресконференцията с един ден — проведе се вместо на 27 на 28 ноември.

По наша преценка пресконференцията мина добре, на нея присъствуваха достатъчно журналисти, проведе се интересен разговор, в който дадохме обширна информация не само за нашия Национален театър, но и за културния живот в нашата страна.

По въпроса за посещението тези, които бяха там знаят, че първият ден посещението не беше задоволително. Ще отбележа още веднъж, че нашето посолство не беше взело достатъчно мерки, но следващите три представления минаха добре при достатъчно посещение. В никакъв случай не можем да разчитаме в една страна като Гърция на препълнен театър. За последните три представления сме напълно удовлетворени.

Заслужава да отбележим, че на публиката ѝ допадна повече "Деца на слънцето", тъй като по-голямата част от хората познават тази класика. Познава я, разбира се, театралната общественост и през втория и третия ден на нашите представления имаше и артисти. За първото представление изигра роля и това, че не беше достатъчно разгласено. Това не е само в Гърция.

Няколко думи по пристигането и настаняването – направена беше грешка с хотелите, известни са и съображенията, но хората, които се занимаваха с този въпрос, трябваше да се съобразят с това, че актьорите трябваше да останат в хотел "Диогенис", а в другия хотел да бъде техническият персонал. В никакъв случай не искам да кажа, че техническият персонал е второ качество, но понеже представителната част на една група ^е художествено-творческият състав, те трябваше да бъдат настанени в по-добрия хотел. Не е от значение въпроса за стаи с едно или две легла. Известно е много добре, че когато пътуваме по един човек настаняваме народните артисти, а заслужилите когато има възможност. А всички други се настаняват в стаи с по две легла.

Хотелът, в който беше настанен художествено-творческият състав, беше с доста ниско качество по отношение на поддържането, храната беше в другия хотел, който беше първа категория. Другарите, които се занимават с тези въпроси, трябваше да се съобразят с това елементарно нещо. Съжелявам, че от самолета трябваше да замина за пресконференцията, иначе не бих допуснал такова нещо. Казаха ми, че за мен имало апартамент във втория хотел, но аз не желая да бъда отделно от художествено-творческия състав и причините са ви известни.

Нямаме бележки по начина на посрещането и настаняването. Храната също беше много добра и нямаме от какво да се оплачем. Дадох се и дневни пари.

Състояха се срещи с официални представители на Министерството на културата. Едната беше на един обяд, на който присъствувахме с др. Чавдар Добрев, други срещи станаха в нашето посолство на обяда в деня преди тръгването. Имахме среща с Минотис, който е ръководител на Националния театър, посетихме театъра.

Представителите на гръцкото Министерство на културата бяха добре разположени при разговорите с тях. Те също възприеха нашето становище, че трябва да развиваме и задълбочаваме нашите връзки – говорихме конкретно за връзките между двата национални театри. Приета е по принцип поканата техният Национален театър да посети България през 1981 година, като датата ще бъде определена допълнително.

Не искам да се спирам на факти от по-дребно естество, но смятам, че можем да направим няколко извода от организацията и провеждането на гастрола:

Първо, правилно беше прието театърът да гостува в Пирея, на сцената на Общинския театър, ~~както и че това е посещение на гръцкия Национален театър.~~ Това има културно и политическо значение – за първи път нашият Национален театър посещава Гърция. Това посещение е поредица от една интензивна международна дейност на нашия театър и смятам, че правилно решихме да посетим Гърция и да играем на сцената на Общинския театър в Пирея.

На второ място, можем да смятаме, че нашите представления получиха необходимия резонанс в гръцката културна обществено-ност, по-специално в театралната, която се интересува и има по-пряк интерес към тези прояви. Вие видяхте каква страна е Гърция – навсякъде там хората се занимават с търговия и театърът за тях не представлява голям интерес. Нашите представления бяха обаче оценени положително и това установихме от контактите с официалните лица.

На трето място, за предварителната пропаганда и реклама на нашите гастроли. Не за първи път излизаме някъде, но по тази линия винаги допускаме слабости. Независимо от това, което говорят нашите домакини, ние трябва по своя линия чрез посолството и чрез пълномощниците на театъра да вземаме мерки в това отношение. Това се отнася за рекламата и пропагандата, това се отнася и до предварителната работа, която трябва да се извърши по настаняване в хотелите, както и по раздаването на пари. Стига Сашка е вървяла между столовете и е раздавала парите на парче. Тези въпроси ще трябва да се уреждат предварително от един авангард. Той може да е от един човек, но този човек ще уточнява предварително всички въпроси от такъв характер.

Четвърто, искам да дам висока оценка на нашия актьорски състав, който положи много усилия, също и на техническите служби,

на режисьорите, които положиха усилия в една непривична обстановка и за двете постановки да ~~изкажат~~^{осигурят} възможно най-доброто представяне на театъра. В това отношение целият състав показва висока дисциплина, съзнание и отговорност. С изключение на първото представление на "Опит за летене", което не беше достатъчно добре, оттам нататък другите представления минаха много добре.

Искам да изкажа своята благодарност на актьорския състав и на останалите служби

Пето, трябва да се отбележи, че нашето гостуване имаше положителен политически и художествен отзвук. С Гърция сме съседни страни, там познават България по линия на туризма, по тези неща разговаряхме с представителите на Министерството на културата, в културната сфера нашите връзки са по-слаби, да не говорим за театъра. Нашето гостуване поставя началото на едни по-други отношения. Смятаме, че и от тяхна страна е изразено желание.

Има думата Чавдар Добрев.

ИЗКАЗВАНИЯ

ЧАВДАР ДОБРЕВ:

Смятам, че нашето посещение трябва да се отчете като положителен факт за укрепването на българо-гръцките културни, разбира се и театрални връзки.

Първо, по линията на укрепване политическите отношения между нашите страни ние разкрихме значимостта на един автор като Радичков с неговите идеи и показахме в интерпретация Горки — един автор, който не е достатъчно добре познат на широката гръцка публика.

Струва ми се, че никъде не сме били така сърдечно по-

срещани от публиката, както в Гърция. Широката публика прие по-сърдечно и по-възторжено постановката на "Деца на слънцето". Наистина, първият спектакъл на "Опит за летене" имаше редица недостатъци, свързани със синхронния превод – става дума за "Опит за летене".

Трябва да отчетем това, че при тези все по-интензивни връзки, по линия на външнополитическите връзки на нашия театър, трябва да организираме на по-високо равнище онези органи по линия на администрацията и по линия на партийното бюро, които се занимават с тези проблеми. Явно е, че ние би трябвало да вземем поуки и по линия на преводите на пиесите. Оказа се, например, че Радичков е преведен добре, но редица нюанси, а това е съществено в неговата драматургия, са избегнати от преводача. Това означава, че ние в бъдеще ще трябва да каним представител от дадената страна, който да работи с преводачите известно време, за да се подготви един превод на високо равнище.

Ние допуснахме и една слабост, че народни артисти писахме като заслужили артисти, т. е. имаме една стара информация, което е недопустимо за нас. Това е една грешка, актьори бяха недоволни и според мен справедливо недоволни.

Трябва да си направим и този извод, че по-добре трябва да проучим условията в дадена страна, например, в Гърция. Някой от Художествения съвет или друг човек ще трябва по-добре да проучи конюнктурата, условията в съответната страна. Сега ние изпратихме една делегация, която си свърши работата, но в бъдеще ще трябва да решаваме тези проблеми на друго равнище. Така някои от слабостите можеха да бъдат избегнати.

Проведох разговор с представители на външно министерство и Министерството на културата, най-отговорни, по три въпроса:

Първият въпрос беше защо гостуваме на сцената на Пирея? Струваше ми се, че това беше основен проблем, тъй като не бива да крия от Дирекционния съвет, че имаше възражения от сериозни членове на нашия колектив и дори на Художествения съвет, които смятаха, че ние не трябва да гостуваме на театъра в Пирея, а на сцената на Националния театър на Гърция. Те ни обясниха, че ние гостуваме на фестивал и основната сцена на техния фестивал това е театърът на Пирея. Този театър е измежду няколкото най-авторитетни театри на Атина. От Пирея е и депутат и министър на културата, който особено държи откриването на фестивала да стане именно в Пирея. Истина е, че едни от авторитетните политици и интелектуалци на Гърция дойдоха на нашите представления.

На второ място, зададох въпроса защо, например, 20 на сто от местата не са заети, а 20 на сто от заетите места са на български специалисти, дипломати и т. н. Това е цел на нашите представления, но не основна цел и ние трябва да се представим пред гръцката публика. Тук трябва да си направим друг извод: те казаха, че нашите заглавия представляват за тях известна трудност. Защо? Защото казаха, че ние идваме с една съвременна пиеса, българска, на която те не знаят сюжета, също и пиесата на Горки не е най-популярната. Това затруднява не само широката публика, но дори и специалистите. Според тях, това е една от причините, за да има 20 на сто непосещение на нашите представления.

Нашето посолство е открило и друга особеност, която е чисто политическа: една част от билетите стоят на касата, не са продадени. Освен това друга причина е, че те не са свикнали със слушалки и синхронен превод. Това беше обяснението.

Зададох им и трети въпрос: защо още няма рецензии? Те казаха, че има отзиви за пресконференцията за посещението на бъл-

гарския театър. Те ме увериха, че след десет – дванадесет дни ще има и рецензии за нашите спектакли.

Струва ми се, че това са причини за всичко онова, за което говорим като добро или лошо във връзка с нашето посещение, но истината е, че тези, например, петдесет билета не са продадени, а те ги държат, плашат ги, за да няма публика. Това е един политически момент, знаем, че те сега отиват рязко на дясно, влизат в НАТО, получават заеми от Общия пазар, ще правят основно обмяна на своето въоръжение и т. н. Участието ни в Гърция беше в период на сложни трансформации в политическия живот на Гърция. Но при всички случаи, независимо от известни слабости, трябва да отбележим, че това гостуване на нашия театър е един положителен акт от заздравяването на българо-гръцките културни отношения.

Искам да кажа, че нашият колектив воюва за този успех в Гърция: актьори, технически служби. Другарите проявиха едно сериозно политическо чувство за ситуацията и се справиха със задачите си. Сантиментално ще прозвучи, но ми направи впечатление, че на приема с гръцките артисти др. Доков не дойде с актьорите, а със своите служители. Това се отбеляза и от други.

Като извод трябва да отбележим и това, че трябва да намерим съответни трансмисии в сферата на административното ръководство на театъра, както и драматичното бюро, където по-експедитивно и по-високо на равнище да се решат въпросите около рекламата, около изучаване на атмосферата, на конюнктурата, на политическата обстановка – става дума за бъдещите гостувания.

Оказва се, че Националният театър през последните години прави качествен скок в своята политика. Той става реален основен фактор за провеждане културната политика на Народна републи-

лика България в осъщаването не само със социалистическите страни, но и с капиталистическите страни. Ръководството на театъра трябва да си направим изводи и да помислим за някакви административни актове, които да могат на съответно равнище да реализират предварителните етапи при проучване на обстановката, на възможностите за работа в дадена страна.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Мирчо Доков.

МИРЧО ДОКОВ:

Допуснаха се грешки, които ни струваха няколко часа заобавяне на летището в Атина. По-нататък в организацията имахме спънки, които се дължаха на неподготвена програма. Другарите от посолството поеха едно задължение да направят табла, които да ни доставят в театъра. Те изпълниха това, но не окончателно. Донесоха ни таблата в деня на първото представление, поставихме ги, но не бяха такива, каквито ни трябваха. Лично Александър от посолството ни обеща да донесе надписи, че текстът и диалозите ще се преведат със специална уредба на гръцки език, но и това не го направиха.

Предлагам в бъдеще хора от театъра да подготвят конкретна програма, която Вие да одобрите и тя да бъде третирана като заповед при нашите гастроли в чужбина. Що се касае до техническия персонал смятам, че служителите положиха всички усилия, за да се справят със задачите си. На първото представление се допусна грешка, която мисля, че не е на техническия персонал. Ще си направим изводи в бъдеще да не се допуска. Необходимо е обаче предварителен план-подготовка, който да конкретизира задълженията на всеки един от нас. Необходимо е и един авангард от един-двама души, които да подготвят протичането на всич-

ки мероприятия, които предстои да изпълним.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Има думата Сашка Маринова.

САШКА МАРИНОВА:

Когато пристигнахме ни казаха, че в хотел "Диогенис" предлагат по-малко стаи, отколкото в другия хотел. Ако настанях актьорския състав там трябваше при всички случаи да го разделя на две. Имаше четиринадесет стаи и две единични. А само актьорите са тридесет души, а има режисьори, журналисти.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Бяхме изненадани. Има думата др. Антония Каракостова.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА:

Пътуващата група трябва да има възможност за контакти и координация, т. е. да има телефони и предварително да се знае хотелът, където ще бъде настанена групата.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Има думата др. Васил Стойчев.

ВАСИЛ СТОЙЧЕВ:

Искам да кажа, че още при тръгването оттук имаше недоразумения във връзка с участието ни в Пирея или Атина, поставени бяха въпроси дали да се отива или не. Това създаде у хората една предварителна нагласа към спорове. Но преди тръгването оттук всички бяха единодушни, че ние трябва непременно да отидем в Пирея. Лично това съм говорил на актьорския състав по време на спектаклите на "Чудаци", когато ни се поставяше въпроса защо в Пирея, а не в Атина, като съм обяснявал, че ние гостуваме на Синдиката на техните артисти и е политически момент да гостуваме точно в Пирея, а не в Атина. Мисля, че хората бяха убедени в това нещо, а недоразумението се получи от първата вечер на спектакъла, когато представителите на Синдиката на гръцките ар-

тисти ги нямаше. Най-малкото посещение беше първата вечер, което внесе смут у хората, а и липсата на всички тези неща, които се изтъкнаха тук, от организационен характер, включително и една голяма група, които излязоха да си връщат слушалките в антракта, доведе до смут у много от хората.

Спирам се на едно изречение, казано от др. Фучеджиев за политическо късовледство или политически грешки. Не бих могъл да кажа, че са допуснати политически грешки или неоценки, не съм в течение на нещата, може би е имало и такива, но ми се струва, че в края на краищата много от нещата, които допускаме от организационен характер и които едно след друго се наслагват, те неминуемо могат да доведат и до такъв извод. Не е необходимо да се убеждаваме или да правим наша агитация между нас и там, за да обясняваме политическия характер на мероприятиято, но ми се струва, че е задължително от организационен характер, както се събрахме преди тръгването, вероятно и там изграждането на един шаб от хора или едно събиране на цялата трупа, за да се обясняват навреме и предварително или по време на събитията нещата, е от полза. Това е и по повод на участието ни на фестивала и за това, че много бяха развълнувани хората, тъй като се явиха доброжелатели наша публика, които питаха нашите хора защо играят тук, а не в Атина. На този въпрос хората не можеха да отговорят.

До последния момент ние не знаехме, че там ще участваме във фестивал, а трябваше да се знае, тъй като много от недоразуменията биха се избегнали.

Таблата там бяха наши и можехме за втория и другите дни да им сложим по един надпис от нашия художник с преводачите, че има симултанен превод, което би привлякло публиката.

Убеден съм, че трябва да се събира колектива на място,

където гостуваме, независимо от това дали е социалистическа или капиталистическа страна, среща с ръководството, с отговорниците, разделяне на групата на отговорници, за да се знае кой за какво отговаря и кой какво има да върши.

За чест на нашия колектив трябва да кажа, че неудобствата на сцената бяха преодоляни изцяло от техническата служба. През време на представленията стоях отзад и гледах как ставаха промените и какво напрежение струваше това на хората. Там също ни липсва синхронизация и организация, не успяхме достатъчно да отрепетираме тези неща, как ще станат промените, имаше хора, които се мотаеха по сцената без да знаят с какво могат да помогнат. Но в последна сметка времето стигна. Може би пълната репетиция на "Деца на слънцето" беше от по-голяма полза, тъй като даде възможност да се отрепетират всичките неща, включително и със синхронния превод да си направи репетиция преводачът. Може би това е една от причините спектакълът да мине без грешки, каквито бяха допуснати главно първата вечер.

Неприятно впечатление прави това, че няма кой да отговаря и за това нещо посещението в театъра, общите срещи, които се правят и дори разглеждането на Атина в Свободния ден да се носи по-голяма отговорност и да присъствуват хора, които не може да не присъствуват на срещите със Синдиката на артистите. А някои наши артисти ги нямаше - това беше през предпоследната и последната вечер - много хора липсваха.

Като заключение искам да кажа, че така, както бяхме приети в Гърция, никъде не сме приемани досега от страна на посолство и от страна на грижи, полагани за нас, от материално осигуряване и хранене, от финансова гледна точка, от посланик, който през цялото време ни е оказвал внимание и помощ, каквото

ни беше оказано в Гърция.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Има думата проф. Филипков.
проф. ФИЛИП ФИЛИПОВ:

Не зная какво се е казало, но за себе си ще кажа, че когато дойде ред за "Деца на слънцето" най-добросъвестно от 9 до 18 часа, макар и болен с температура, направих всичко при тези доста трудни и предварително необяснени размери на сцената. Чудно ми е, че тук Доков нищо не каза по този въпрос. Скицата, която тук се даде, нямаше нищо общо с конкретните условия.

МИРЧО ДОКОВ: Това не е вярно.

проф. ФИЛИПОВ:

Как да не е вярно, имаше разлики с метри в джобовете. Нямаше къде да се слага декорът. Ние бяхме изненадани и притеснени от тези разлики. Не зная, че през време на Вашето отсъствие са направили три гримборни на сцената.

Нямаше къде да се слагат декорите, но въпреки това с една много добра организация на работа в продължение на десет - дванадесет часа успяхме да се справим с тези неудачни неща.

Второ, нищо не пречеше в София или като стигнахме в Пирей да ни се каже, че ние участвуваме във фестивал. Ние останахме изненадани от съобщението, което Чавдар Добрев направи, че това е в рамките на един фестивал.

Искам да кажа, че по отношение на организацията и работата на литературното бюро има доста пропуски. Не говори добре за един Национален академичен театър народни артисти да бъдат записани като заслужили артисти. Това са старите програми и никой не ги е прегледал, а това ни пречеше.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

По първа точка приключихме. Минаваме към разглеждане на

ВТОРА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Другари, нашето гостуване в Белград ще се състои през месец януари. Предложено беше от югославска страна първият гастрол да бъде на 18, 19 или 20 декември. За нас това не е изгодно, защото е в навечерието на коледните празници и не е удобно време за гостуване. Предложих на югославския театър ние да отидем през януари и се възприе следната програма: заминаване на 13 януари, на 14, 15 и 16 януари представленията и на 17 януари завръщане.

Всички тези пропуски, които бяха направени през време на посещението в Гърция, ще се вземат под внимание и предлагам Дирекционният съвет да определи една комисия, един шаб, който да се занимава с тези въпроси, като се започне от прегледа на списъка за паспортите и се завърши с последното нещо. Ръководител на този шаб трябва да бъде др. Чавдар Добрев и в него да участвуват:

- заместник-директорът Мирчо Доков;
- драматургът Антония Каракостова;
- завеждащ постановъчната част Александър Панков;
- Сашка Маринова.

ЧАВДАР ДОБРЕВ:

Предлагам да се включи и проф. Филипов.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Приема се и проф. Филипов, а отпада Мирчо Доков, понеже няма да отива. Моля, на основата на този опит, който имаме от гостуването в Гърция да се огледат нещата и да ми се предложи какво трябва да се направи, като уреждане на финансови и други въпроси, надписи, реклами, пресата и т. н. Някои хора да заминат предварително: Антония Каракостова и Сашка Маринова.

Решаваме следното: Дирекционният съвет утвърждава екип, който се занимава с подготовката на гастролата в Югославия, в след-

лич състав:

- Чавдар Добрев - председател;
- проф. Филип Филипов;
- Александър Григоров;
- Антония Каракостова;
- Александър Панков;
- Сашка Маринова.

Тази група трябва да уточни всички въпроси, които са свързани с пресконференцията, да ми се предлагат нещата, които трябва аз да решавам.

ЧАВДАР ДОБРЕВ:

Един въпрос - удобно ли ще е за "Иван Кондарев" - става дума за Азарян, които я поставя.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Има думата проф. Филипов.

проф. ФИЛИПОВ:

За "Сенки" - мисля, че има какво да се постигне в спектакъла. Ходих и го гледах и мисля, че е доста разпилян. Да се сложи една репетиция следобед.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Съгласен съм, разговаряйте с режисьора.

Минаваме към ТОЧКА ТРЕТА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Какво е положението с представлението утре, което се урежда от Комитета за култура?

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА:

По поръчка на Комитета за култура извършваме подготовката на пет синхронни превода на спектакъла. Допълнително пиесата се превежда на испански, руски и френски. На руски език преводът е готов и се печата, има специална програма, на испански език преводът се довършва, днес говорих с преводача, на френски език също се довършва. Утре с преводачите на френски и руски по

лентата на "Опит за летене" ще се направи една репетиция, срокът е много малък за тази подготовка на синхронните преводи. Водачите са опитни, една от тях е Барбара Мюлер на немски език и се надявам, че ще успеем да се справим. В преводите ще има някои буквални неща, но нека не се забравя, че се превежда Радичков и то за по-малко от една седмица текста. Имам информация от Панков, че синхронните преводачи няма да могат да гледат, ще бъдат разпределени по гардеробите.

проф.ФИЛИПОВ:

Много хубаво ще е Панков и Доков да се споразумеят по много въпроси, защото в последния момент Панков започва да се меси и да пререшава нещата, които са решени.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА:

Молбата ми е утре до обед да зная местата на преводачите и да организирам настаняването им предварително. Програмата с пиесата се печата в момента на три езика: български, руски и английски. Прави се почти невъзможното. Гредев гарантира предаването на програмите до обед утре. Допускам евентуално забавяне, но трябва да ги имаме до вечерта.

Направихме всичко възможно тези въпроси да се движат, но искам да ви кажа, че сүфлорските текстове не са точни и има затруднения, които започват от сүфлорския текст на пиесата. Каквото можахме да коригираме направихме го.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: има думата проф. Филипов.

проф. ФИЛИП ФИЛИПОВ:

Другари, за първата вечер на "Опит за летене" до голяма степен имаха вина нашите млади актьори, които такъв текст прибавяха и такива неща говореха, които преводачът не казваше. Това е нещо невъобразимо.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА:

Материалите трябва да се комплектоват предварително и да се дават на чужденците. Искаме да се отговорим предварително с Дончев от Комитета, че съответните преводачи на делегациите да се обръщат към нашите хора в театъра, за да се знае какъв език и на кого да се дава, защото ние нямаме достъп конкретно до тези неща.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Комитетът си има екип, който се занимава с тези работи.

ЧАВДАР ДОБРЕВ:

Те нямат екип, Антония Каракостова е единственият човек, който се занимава с тези работи. Аз ще следя за придвижването на тези въпроси.

МИРЧО ДОКОВ:

Няма монтажна инсталация за утре. Утре ще дойдат монтьори да монтират преводаческите уредби. Това ще пречи на репетицията.

ЧАВДАР ДОБРЕВ:

Въпросът е утре да няма репетиция на "Оптимистична трагедия", да се възстанови старият декор на "Опит за летене" и следобед да направят репетиция.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Добре, отменя се репетицията утре.

По въпроса за "Оптимистична трагедия" – до 30 декември включително има 24 репетиции. Ние набелязахме за 10 януари. Какво се разбрахме, др. Халачев?

БНЧО ХАЛАЧЕВ:

Но Вие ми взехте още един ден.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Но Ви дадох пет дена.

ЧАВДАР ДОБРЕВ:

Драматизацията на "Иван Кондарев" няма да бъде готова до 10 януари и не е нужно да прибързваме. Да останат тези няколко дни, за да свършат по-добре работата. Това е сложна постановка.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

На 9 януари е премиерата с Жоржета Чакърова, на 10 януари е премиерата с Камелия Недкова. Искам да знам каква е готовността на двете актриси?

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ:

Тази пиеса се репетира между другото в този театър.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Това не е вярно.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ: В този момент непрекъснато се спира и започва. Вие не знаете какво е да се прекъсне една репетиция и след десет дена да правиш опит да я възстановяваш. Точно толкова дни са ми необходими да я възстановя.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Оттук нататък има 24 репетиции.

ЧАВДАР ДОБРЕВ: Предлагам на 10 и 11 януари да бъде.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Ще бъде на 9 и 10 януари. Получи четири дни – и отиването в Югославия е предвидено.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ:

Не мога да Ви кажа каква е готовността на двете актриси, тъй като в момента нямам репетиция, за да видя каква е готовността на пиесата, репетирам по три – четири дни и след това прекъсвам. Не мога да кажа каква е готовността нито на едната, нито на другата в момента, нито на цялата пиеса. В момента нямам декор за трето действие и не мога да почна да го репетирам. Непрекъснато се отлага правенето на този мост там. Мирчо Доков много добре знае този момент, мостът го няма на сцената. Доков казва,

че мостът е готов, но аз го искам на сцената, трябва да имам най-после декора, за да почна третото действие. Отлагам го заради Вас. Вас ви е известно това нещо, художникът се оправдава с Мирчо Доков.

МИРЧО ДОКОВ: Това е записано в протокола, как ще каже така?

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Какво става с договорите?

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ:

Момчетата репетираха три месеца, но договорите не са сключени и всеки ден намаляват, днес бяха десетина – дванадесет души. Ако така продължава след няколко дни няма да имаме нито един човек. Всеки замества и аз започвам работата отново. Това също усложнява работата. При мен идва Павел Дойчев и съобщава, че репетициите не може да се плащат и затова се бави договора. Те репетират четири месеца и трябва да се намери някаква компенсация. Казва се също, че ще се плаща хонорар само първите три представления, а останалите ще се плаща 70 на сто. Те получават петнадесет лева и ако им се удържи 30 на сто те няма да дойдат.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Има ли такава законна клауза?

БАКЪРДЖИЕВ: Това е хонорар за актьори. Ние говорихме с Дойчев, че увеличаваме хонорара, за да компенсирате репетициите и това 30 на сто. Др. Дойчев е в течение на нещата и той прие по принцип. Същото е и с музикантите.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Задължавам Григор Бакърджиев и Енчо Халачев, заедно с Дойчев и Антония Каракостова за неутрално лице, което ще ме информира.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ:

Още един въпрос за "Оптимистична трагедия" – да се взе-

мат административни мерки за дисциплината. Защо повдигам този въпрос? Обявено е от десет дни, че днес ще се репетира първо действие, а Николай Николаев пристига в 9 часа и 20 минути на репетиция.

Друг проблем е с Антон Радичев, който казва, че до 20 декември няма да идва, тъй като имал болничен лист. Но той се движи по улиците, играе.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Можеш ли да го смениш?

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ: В момента не мога, тъй като няма друго лице.

проф. ФИЛИП ФИЛИПОВ: Директорът да му отнеме ролята.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Искам да го изкарам от постановките и ако трябва да го освободя от театъра, да не е заангажиран много в театъра.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ: И Мамалев не идва на репетиции, освободен е от всякакви задължения към театъра.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Той няма да бъде повишен в категория. Имаше решение на Художествения съвет.

Какво ще каже Мишо Петров за тези комсомолци?

проф. ФИЛИПОВ: Ако бяхте стегнали Антон Радичев, когато Ви молах, той може би щеше да се поправи. Случаят с него е непоправим.

МИШО ПЕТРОВ:

Ще говоря с двамата, не толкова остро, както Вие говорихте за Антон, и ще ги предупредя.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Мамалев няма да бъде повишен в категория, както беше решението на Художествения съвет. Антон Радичев съм наказал с понижаване с две категории за три месеца. Не можем да позволим

на хора, които са от три месеца в театъра да ни водят за носа.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ:

Към представлението има певчески и музикални репетиции и актьорите не са съгласни, тъй като Кодексът не позволявал да идват един час преди спектакъла от 8 до 9 часа и да правят това нещокато загревка едновременно, то възможно ли е от 9 до 10 часа да правят тези певчески и танцувални репетиции, а репетицията да продължава от 10 до 14 часа?

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА:

По Кодекса ние имаме право десет дни преди премиерата на удължени репетиции.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Това да се направи за десет дни преди премиерата. Немога аз да се разправам с актьорите. Не може ли пет дни сега, пет дни после?

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА: Не можем ли да се гласува извънредно положение.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Закривам заседанието!

/Край /16 часа и 10 минути/

Стенограф:

/Р. Райчев/

Бюро за стенографиране 83 11 94